

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 05 ноември 2024 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Мариана Карагьозова-Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

Надежда Желепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

Борислав Белазелков

Десислава Атанасова

при участието на секретар-протоколита Мариана Малканова разгледа в закрито заседание на 05.11.2024 г. конституционно дело №29/2024 г., докладвано от съдия Павлина Панова.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата на произнасяне по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 10.09.2024 г. по искане на 21-ви съдебен състав на Районния съд - Пловдив (РС-Пловдив) за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 189з от Закона за движението по пътищата (обн. ДВ, бр. 20 от 05.03.1999 г., посл. изм. ДВ, бр. 41 от 10.05.2024 г., ЗДвП) в частта ѝ за неприложимост на чл. 28 от Закона

за административните нарушения и наказания (ЗАНН) поради противоречие с чл. 31, ал. 4 и с чл. 56 от Конституцията.

Оспорената разпоредба съдържа забрана за правоприлагащите органи да заменят предвидено в ЗДвП административно наказание с писмено предупреждение в хипотези на маловажен случай на административно нарушение (чл. 28 ЗАНН), както и забрана за сключването на споразумение между наказващия орган и нарушителя (чл. 58г ЗАНН). Втората хипотеза не е в обхвата на предмета на искането.

Според вносителя разпоредбата в оспорената част не съответства на заявената от законодателя цел за изменение на ЗАНН – осъвременяване на правни институти в областта на административното наказване, сред които е и маловажният случай. Сезирацията субект смята, че чрез оспорената разпоредба законодателят „съществено преосмисля въпроса за обхвата на изключенията от съдебния контрол на възможността за реализиране на административнонаказателна отговорност с предупреждение, а оттам и за случаите, при които съдът разполага с правомощие да извършва проверката по законосъобразност за маловажност на случая“. Това според сезирацията съдебен състав води до конституционно недопустима „колизия между изискването, от една страна, да не се създават неоправдани ограничения пред възможността националният съд да изследва и решава всички значими въпроси относно правния спор, с който е сезиран, и, от друга страна, защитата на определени правнозащитими ценности, които са преценени от законодателя за имащи надделяващ обществен интерес“. Сезирацията съд смята, че това неоправдано ограничава юрисдикцията на съда да реши правния спор, с който е сезиран, тъй като „[с]ъдът изследва и решава всички въпроси както по фактите, така и по правото, от които зависи изхода на делото“. Според вносителя „изключително широкия обхват на регулираните от ЗДвП обществени отношения, намиращи израз в множество различни състави на административни нарушения, общо формулираната забрана по чл. 189з от ЗДвП, изключваща възможността да се преценяват особеностите

на всеки отделен случай, е непропорционална и представлява неоправдано ограничение“, както на правото на достъп до съд, гарантирано с чл. 31, ал. 4 от Конституцията, така и на правото на защита на административнонаказателно отговорните лица по чл. 56 от Конституцията.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 2 от Конституцията, който е съд, разглеждащ конкретно дело – съдебен състав на РС - Пловдив по повод административно наказателно дело – АНД №782/2024 г. Съдебното заседание, на което е даден ход на делото по същество, е проведено на 16.05.2024 г., и в него, преди даване ход на съдебните прения, съдът е постановил мотивирано определение – протокол №2826/16.05.2024 г., на основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията с което е изразил волята си да ангажира правомощието на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията относно разпоредбата на чл. 189з ЗДвП. На 16.08.2024 г. е постановено Решение №1077/2024 г. по АНД № 782/2024 г., като на същата дата съдът е изпратил на Конституционния съд определението си от 16.05.2024 г. с приложени заверени преписи от материалите по АНД №782/2024 г.

Председателят на Конституционния съд е констатирал нередовност на искането по смисъла на чл. 17, ал. 1 ЗКС, чл. 18 ПОДКС и утвърдената практика на Съда, поради което с разпореждане от 22.08.2024 г. е дал указания за отстраняване на нередовността. На 03.09.2024 г. е подадена касационна жалба срещу Решение №1077/2024 г. по АНД №782/2024 г. На 09.09.2024 г. в деловодството на Конституционния съд е получено надлежно искане заедно с материалите по АНД №782/2024 г. на РС - Пловдив, коригирано в съответствие с указанията, дадени с разпореждането на Съда.

Конституционният съд приема, че при действащата редакция на разпоредбата на чл.150, ал. 2 от Конституцията акцентът върху правния интерес като изискване за валидно сезиране на конституционната

юрисдикция е пренесен от правен интерес в конкретно производство пред определен съд (състав) върху правен интерес в съдебния процес в неговата цялост (което се вписва в логиката на конституционно възложената функция на съдилищата с разпоредбата на чл.117 от Основния закон) и придобива смисъл на правен интерес за конституционно съобразно правораздаване, обвързващ „всеки съд“ и цялата система на съдилищата (чл.150, ал. 2, изречение първо от Конституцията). Макар спирането на производството да е изрично предвидено на конституционно ниво единствено за съда, произнасящ се окончателно по делото, за да бъде то съобразено с постановеното от конституционната юрисдикция, в действителност, „всеки съд“ независимо от позицията му в правораздавателния процес е обвързан с утвърждаването на конституционното измерение на правораздаването.

Конституционният съд подчертава, че действащата редакция на чл.150, ал. 2 от Конституцията значително разширява потенциала на конституционното правосъдие за утвърждаване на върховенството на Конституцията като измерение на управлението на държавата, включително по отношение на правораздаването. По този начин едновременно се насърчават съдилищата за сътрудничество с конституционната юрисдикция в конституционното правосъдие и за намиране на балансирано между съдилищата от различни инстанции разпределение на реализацията на сезиращата компетентност, с отчитане на конституционно възложените им функции и задачи в съдопроизводството.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на разпоредба от действащ закон, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията. Оспорваната разпоредба на чл. 189з ЗДвП попада в обхвата на съдебния контрол в конкретното производство с оглед направените възражения и искания от страна по делото за възможността за приложение на правния институт в чл. 28 ЗАНН. Тъй като с разпоредбата на чл. 189з ЗДвП е отречена възможността за нарушения по ЗДвП да се прилагат правилата на чл. 28 ЗАНН, оспорваната правна норма

се явява приложим закон в разглежданото съдебно производство, независимо, че сезирацията е обоснована в постановеното от него решение, че не намира за основателно искането на жалбоподателя за квалифициране на случая като „маловажен“.

По конкретния предмет Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение, включително и за недопустимост, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Конституционният съд приема, че при тези данни искането следва да бъде допуснато за разглеждането по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС Съдът приема, че с оглед на предмета на направеното искане следва да конституира като заинтересувани институции, които да представят становища по делото: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на вътрешните работи, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана, Висшия адвокатски съвет.

Съдът намира, че на основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъде отправена покана да предложат становища по предмета на делото следните неправителствени, съсловни, синдикални и други организации: Съюзът на юристите в България, Съюзът на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на българските административни съдии и Асоциацията на прокурорите в България.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: чл. кор. проф. д.ю.н. Борис Велчев, проф. д.ю.н. Лазар Груев, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д-р Иван Тодоров, проф. д-р Пламен Панайотов, доц. д-р

Даниела Дончева, доц. д-р Деяна Марчева, доц. д-р Ива Пушкарова, доц. д-р Изабела Чакърова, доц. д-р Капка Георгиева, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Мирослава Манолова, доц. д-р Петя Митрева, доц. д-р Пресиян Марков, доц. д-р Ралица Илкова.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на 21-ви съдебен състав на Районния съд - Пловдив за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 189з от Закона за движението по пътищата (обн. ДВ, бр. 20 от 05.03.1999 г., посл. изм. ДВ, бр. 41 от 10.05.2024 г.) в частта ѝ за неприложимост на чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания.

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на вътрешните работи, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана, Висшия адвокатски съвет, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да предложат становище в същия срок до: Съюза на юристите в България, Съюза на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на българските административни съдии и Асоциацията на прокурорите в България, на които да се изпратят преписи от искането и от определението.

Отправя покана да дадат писмено правно мнение до: чл. кор. проф. д.ю.н. Борис Велчев, проф. д.ю. н. Лазар Груев, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д-р Иван Тодоров, проф. д-р Пламен

Панайотов, доц. д-р Даниела Дончева, доц. д-р Деяна Марчева, доц. д-р Ива Пушкарова, доц. д-р Изабела Чакърова, доц. д-р Капка Георгиева, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Мирослава Манолова, доц. д-р Петя Митрева, доц. д-р Пресиян Марков, доц. д-р Ралица Илкова, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава 30-дневен срок да дадат писмено правно мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател:

Павлина Панова